

Remissvar från Föreningen för Klinisk Mikrobiologi avseende delbetänkande SUO 2025:48 Stärkt pandemiberedskap

Föreningen för Klinisk Mikrobiologi (FKM) har beretts tillfälle att komma med remissvar rörande delbetänkande SUO 2025:48 Stärkt pandemiberedskap. Föreningen har särskilt granskat frågor inom sitt eget verksamhetsområde, dvs diagnostik och laboratorieberedskap.

Föreningen för Klinisk Mikrobiologi representerar anslutna läkare, mikrobiologer och molekylärbioologer som arbetar inom Klinisk Mikrobiologi i Sverige. Föreningen är en sektion inom Svenska Läkarsällskapet.

Föreningen för klinisk mikrobiologi ställer sig bakom utredningens förslag på stärkt laboratorieberedskap, inklusive förslaget om att förbättrade och bättre kommunicerande IT-system och viss standardisering av data ska samordnas på nationell nivå genom ett regeringsuppdrag. Föreningen instämmer i att en uppbyggd laboratorieberedskap innebär att både ha en fungerande laboratoriediagnostik vid omfattande smittspridning och utvecklade system för uppföljning och övervakning. Föreningen instämmer även i vikten av att det bedrivs bred forskning (både grundforskning och tillämpad forskning) om virus och pandemier för att upprätthålla en beredskap.

Kapitel 8 handlar om storskalig testning och är av särskilt intresse för FKM. Föreningen ställer sig bakom rekommendationerna, med följande tillägg:

1. FKM förordar en förändring av rekommendation 8.8.4: "Regionen ska säkerställa en lagerhållning av sjukvårds-produkter för sådan provtagning och laboratorieanalys som beredskapen inom smittskyddet kräver. Regeringen får meddela föreskrifter om innehållet i och om-fattningen av sådan lagerhållning. Sådana föreskrifter får dock inte innebära krav på lagerhållning som överstiger tre månaders normalförbrukning i regionen."

Som bakgrund anförs att "Utredningen anser att tre månaders normalförbrukning är en rimlig nivå för regioners lagerhållning av sjukvårdsprodukter för storskalig testning förutsatt att produkterna omsätts i vardagen och att produkternas hållbarhetstid beaktas vid inköp. Sådana lager kan enligt utredningens uppfattning säkerställa att alla regioner har en beredskap för att skala upp testningen initialt vid en storskalig testning." FKM ställer sig frågande till denna bedömning. Under pandemins mest intensiva period analyserades lika många prov på en dag som under ett helt år före pandemin. Tre månaders normalförbrukning är alltså en helt irrelevant nivå för lagerhållning. Detta överensstämmer heller inte alls med de nivåer som utredarna beskriver för Region Stockholms beredskapsavtal, som framhålls som förebild. Den är beräknad för två månaders förbrukning på pandeminivå. Alltså rekommenderar FKM att åtgärdsförslag 8.8.4 omarbetas.

2. Utredningen adresserar endast kortfattat effekterna av den nya IVDR-lagstiftningen för pandemiberedskapen. FKM ser en risk att denna försämrar laboratoriernas förutsättningar för att snabbt kunna etablera nya molekylära tester, både avseende kompetens och tillgänglig utrustning.

Denna aspekt bör analyseras djupare och bör sannolikt föranleda ytterliga rekommendationer, tex om laboratoriernas utrustning.

Stockholm 2025-08-04

För Föreningen för Klinisk Mikrobiologi

Tobias Allander, ordförande